

Valtuustoaloite 17.3.2025

Laadukasta lähiruokaa lapsille

Terveellinen ja monipuolinen ruokavalio on yksi hyvinvoinnin peruskivistä. Ravintoarvoltaan laadukas ruoka sisältää riittävän määrän terveellisiä rasvoja ja suojaravintoaineita, jotka tutkimusten mukaan tarvitaan tukemaan terveyttä ja toimintakykyä. Laadukas, ravinteikas ruoka tukee myös lasten fyysistä ja henkistä kehitystä sekä parantaa oppimista ja hyvinvointia. Se on merkityksellistä niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä - paitsi inhimillisesti ja yksilöllisesti, myös kansantaloudellisesti.

Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että ultraprocessoitu ruoka voi sisältää runsaasti lisäaineita, säilöntäaineita sekä keinotekoisia maku- ja väriaineita, jotka voivat aiheuttaa lapsille erilaisia terveysongelmia. Ravitsemuksellisesti köyhät ruoat voivat myös heikentää lasten keskittymiskykyä, energiatasoa ja jaksamista.

Haluan nostaa keskusteluun myös lähellä tuotetun ja valmistetun ruuan merkityksen sysmäläisten lasten ja nuorten kouluarjessa. Maa- ja metsätalousministeriö (2000) on määritellyt lähiruuaksi elintarvikkeen, jonka valmistamisessa käytetään oman seudun raaka-ainetta ja tuetaan paikallista työllisyyttä. Kysymys on myös elintarvikkeesta, jonka logistinen ketju on lyhyt (Sitra 2010), paitsi suoraviivaisen kuljetuksen ansiosta, mutta myös siksi, että sen alkuperä on jäljitettävissä. Lähiruoka on arvostettua, koska kuluttaja voi luottaa sen tuoreuteen ja korkeaan laatuun.

Ajattelen, että merkittävä osa tarjottavasta ruoasta tulisi olla kotimaista ja mahdollisimman lähellä tuotettua ja mieluiten vielä sysmäläistä. Tämä tukisi paikallista ruokatuotantoa, vahvistaisi huoltovarmuutta ja edistäisi suomalaisen maatalouden elinkelpoisuutta sekä paikallisten ruoantuottajien toimintaa. Ajattelen myös, että tämä voisi olla myös Sysmässä kilpailuvaltti ja edelläkäynnin ja elinvoiman merkki: maaseudun hyvinvoinnin malli, joka herättää paitsi mielenkiintoa ekologisuudellaan, on myös viesti tahdosta panostaa niin terveyteen kuin paikalliseen yrittäjyyteen.

Suomalainen päiväkotij- ja kouluruokailu on osa kasvatusta ja opetusta. Meidän tulee kunnana ottaa huomioon lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja kehityksen tärkeys ja ryhtyä tarvittaaviin toimenpiteisiin, jotta päiväkotij- ja kouluruokailu tukee heidän terveyttään parhaalla mahdollisella tavalla.

Sysmässä on tehty monia hyviä toimenpiteitä päiväkodin ja koulun ruokailun kehittämiseksi. Nykyinen ruokapalveluiden tuottaja on palautteen ansiosta kehittänyt kouluruokaa, vaikka nuorten kertomana parantamisen varaa edelleen on.

Tahdon esittää huolen Sysmän koulu- ja päiväkotiruuan tilasta ja avoimesti esittää kysymyksen onko riittävän perusteellisesti tutkittu ja mietitty mahdollisuus tuottaa kunnan ruokapalvelut itse. Tahdon myös kiinnittää huomion koulun ja päiväkodin ruokapalveluiden kilpailutuksen ja hankinnan tilaan.

Tämän johdosta esitän, että Sysmän kunta

1. Poistaa ultraprosessoidut ruoat päiväkotien ja koulujen ruokalistailta.
2. Korvaa nämä ruoat puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista valmistetuilla aterioilla, jotka eivät sisällä tarpeettomia lisäaineita tai liiallista prosessointia.
3. Painottaa ruokalistasuunnittelussa sesongin mukaisia, kotimaisia ja mahdollisuuksien mukaan ekologisesti tuotettuja raaka-aineita.
4. Varmistaa, että tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, ravinteikkaita ja tukevat lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja oppimista.
5. Selvittää mahdollisuudet oman ruokapalvelun käynnistämiseen ja mikäli tämä ei ole mahdollista niin kilpailuttaa sen asianmukaisesti.
6. Selvittää mahdollisuudet käyttää ruokapalveluissa mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa.
7. Ottaa lapset ja nuoret mukaan ruokapalveluiden suunnitteluun.

Valtuutettu Mirja/Kalliosaari

Maija Sinisalo
Arja Hiltunen
Eeva Onninen
Veikko Kyllönen